ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II Warszawa, dnia 15 stycznia 1938 r. Nr 2

TREŚĆ:

4.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 10 stycznia 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich fabryk, produkujących tkaniny z jedwabiu, na obszarze województwa łódzkiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 24 listopada 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Zawodowy Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego w Polsce zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich fabryk, produkujących tkaniny z jedwabiu naturalnego i sztucznego oraz tkaniny przy osnowach dwuwałkowych, z których jedna jest jedwabna, druga niejedwabna, na obszarze województwa łódzkiego, nie wyłączając tych powiatów, które zostają odłączone od województwa łódzkiego i przyłączone do województwa poznańskiego (w tej liczbie Kalisz i in.) układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Łodzi w dniu 24 listopada 1937 r.

a) po stronie pracodawców przez Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego w Łodzi i Stowarzyszenie Fabrykantów Przemysłu Włókienniczego w Łodzi,
b) po stronie pracowniczej przez Związek Zawodowy Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego w Polsce i Związek Zawodowy Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego „Praca" w Łodzi.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy III Okręgu (Łódź, Zawadzka Nr 1) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu:
(—) *M. Klott*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. I. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Dnia 24 listopada 1937 r. w Inspektoracie Pracy III Okręgu, przy udziale inspektora pracy inż. Tadeusza Kakowskiego, działającego w zastępstwie okręgowego inspektora pracy III Okręgu,

pomiędzy:

1) Krajowym Związkiem Przemysłu Włókienniczego w Łodzi, przy ul. Moniuszki Nr 5 i

2) Stowarzyszeniem Fabrykantów Przemysłu Włókienniczego w Łodzi, przy ul. Zachodniej Nr 68 — z jednej, a

1) Związkiem Zawodowym Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego w Polsce w Łodzi, przy ul. Wysokiej Nr 45 i

2) Związkiem Zawodowym Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego „Praca" w Łodzi, przy Wodnym Rynku Nr 13 — z drugiej strony

podpisany został następujący układ zbiorowy pracy:

§ 1.

Niniejszy układ normuje warunki pracy i płacy robotników, zatrudnionych w fabrykach, produkujących tkaniny z jedwabiu naturalnego i sztucznego oraz tkaniny przy osnowach dwuwałkowych, z których jedna jest jedwabna, druga niejedwabna, na obszarze województwa łódzkiego, nie wyłączając tych powiatów, które zostają odłączone od województwa łódzkiego i przyłączone do województwa poznańskiego (w tej liczbie Kalisz i in.).

§ 2.

Stawki płacy dziennej tkaczy, wyrabiających tkaniny z jedwabiu naturalnego na krosnach przystosowanych do wyrobu jedwabiu, normuje przytoczona poniżej taryfa:

	Przy pracy na dniówkę	
	P ł a c e	
	dzienne	godzinne
	zł	gr
1) Krosna gładkie: jedwab naturalny	6,42	80,2
jedwab sztuczny	5,95	74,4
2) Krosna skrzynkowe przy zmianie wątku 2 : 2		
jedwab naturalny	6,82	85,3
jedwab sztuczny	6,32	79,0
3) Krosna skrzynkowe przy zmianie wątku 1 : 1		
jedwab naturalny	7,14	89,2
jedwab sztuczny	6,60,5	82,6
4) Krosna żakardowe gładkie:		
jedwab naturalny	7,03	87,9
jedwab sztuczny	6,51	81,3
5) Krosna żakardowe skrzynkowe przy zmianie wątku 2 : 2		
jedwab naturalny	7,43	92,9
jedwab sztuczny	6,88	86,0
6) Krosna żakardowe skrzynkowe przy zmianie wątku 1 : 1		
jedwab naturalny	7,80	97,5
jedwab sztuczny	7,23	90,3

§ 3.

Stawki płacy dziennej tkaczy, wyrabiających tkaniny jedwabne na krosnach przeznaczonych zasadniczo do wyrobów bawełnianych (krosnach angielskich), normuje § 5 orzeczenia Komisji Rozjemczej z dnia 2/3 sierpnia 1937 r. Przytoczona poniżej taryfa płac dziennych zawiera obliczenie zarobków sporządzone zgodnie z tym paragrafem orzeczenia:

A. Krosna angielskie.

	Przy pracy na dniówkę	
	Płace	
	dzienne	godzinne
	zł	gr
1) Krosna szerokości do 36 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	5,07	63,4
jedwab sztuczny	4,65	58,1
artykuły półjedwabne	4,44	55,5
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	5,38	67,2
jedwab sztuczny	4,93	61,6
artykuły półjedwabne	4,71	58,8
2) Krosna szerokości od 37 — 42 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	5,47	68,3
jedwab sztuczny	5,01	62,6
artykuły półjedwabne	4,78	59,8
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	5,76	72,1
jedwab sztuczny	5,28	66,0
artykuły półjedwabne	5,04	63,0
3) Krosna szerokosci od 43 — 48 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	5,61	70,2
jedwab sztuczny	5,15	64,3
artykuły półjedwabne	4,91	61,4
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	5,94	74,2
jedwab sztuczny	5,44,5	68,1
artykuły półjedwabne	5,20	65,0
4) Krosna szerokości od 49 — 54 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	5,76	72,1
jedwab sztuczny	5,28	66,0
artykuły półjedwabne	5,04	63,0
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	6,12	76,5
jedwab sztuczny	5,61	70,2
artykuły półjedwabne	5,36	67,0

	Przy pracy na dniówkę	
	Płace	
	dzienne	godzinne
	zł	gr
5) Krosna szerokości od 55 — 60 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	5,94	74,2
jedwab sztuczny	5,44,5	68,1
artykuły półjedwabne	5,20	65,0
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	6,30	78,8
jedwab sztuczny	5,78	72,2
artykuły półjedwabne	5,52	69,0
6) Krosna szerokości od 61 — 66 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	6,21	77,7
jedwab sztuczny	5,70	71,2
artykuły półjedwabne	5,44	68,0
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	6,58	82,2
jedwab sztuczny	6,03	75,3
artykuły półjedwabne	5,75,5	71,9
7) Krosna szerokości od 67 — 72 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	6,48,5	81,1
jedwab sztuczny	5,94	74,3
artykuły półjedwabne	5,67	70,9
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	6,83	85,3
jedwab sztuczny	6,26	78,2
artykuły półjedwabne	5,97	74,7
8) Krosna szerokości od 73 — 78 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	6,75	84,3
jedwab sztuczny	6,18,5	77,3
artykuły półjedwabne	5,90	73,8
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	7,06	88,3
jedwab sztuczny	6,47	80,9
artykuły półjedwabne	6,18	77,2

	Przy pracy na dniówkę	
	Płace	
	dzienne	godzinne
	zł	gr
9) Krosna szerokości od 79 — 84 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	6,98	87,3
jedwab sztuczny	6,40	80,0
artykuły półjedwabne	6,11	76,4
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	7,30	91,2
jedwab sztuczny	6,69	83,6
artykuły półjedwabne	6,38,5	79,8
B. Krosna angielskie żakardowe.		
1) Krosna szerokości do 36 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	5,54	69,3
jedwab sztuczny	5,08	63,5
artykuły półjedwabne	4,85	60,6
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	5,85	73,2
jedwab sztuczny	5,36,5	67,1
artykuły półjedwabne	5,12	64,0
2) Krosna szerokości od 37 — 42 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	5,94	74,3
jedwab sztuczny	5,44,5	68,1
artykuły półjedwabne	5,20	65,0
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	6,30	78,8
jedwab sztuczny	5,78	72,2
artykuły półjedwabne	5,52	69,0
3) Krosna szerokości od 43 — 48 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	6,12	76,5
jedwab sztuczny	5,61	70,2
artykuły półjedwabne	5,36	67,0

	Przy pracy na dniówkę	
	Płace	
	dzienne	godzinne
	zł	gr
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	6,48,5	81,1
jedwab sztuczny	5,94	74,3
artykuły półjedwabne	5,67	70,9
4) Krosna szerokości od 49 — 54 c. ang.		
gładkie:		
jedwab naturalny	6,30	78,8
jedwab sztuczny	5,78	72,2
artykuły półjedwabne	5,52	69,0
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	6,67	83,4
jedwab sztuczny	6,11	76,4
artykuły półjedwabne	5,83,5	72,9
5) Krosna szerokości od 55 — 60 c. ang.		
gładkie:		
jedwab naturalny	6,48,5	81,1
jedwab sztuczny	5,94	74,3
artykuły półjedwabne	5,67	70,9
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	6,83	85,3
jedwab sztuczny	6,26	78,2
artykuły półjedwabne	5,97	74,7
6) Krosna szerokości od 61 — 66 c. ang.		
gładkie:		
jedwab naturalny	6,75	84,3
jedwab sztuczny	6,18,5	77,3
artykuły półjedwabne	5,90	73,8
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	7,06	88,3
jedwab sztuczny	6,47	80,9
artykuły półjedwabne	6,18	77,2
7) Krosna szerokości od 67 — 72 c. ang.		
gładkie:		
jedwab naturalny	6,98	87,3
jedwab sztuczny	6,40	80,0
artykuły półjedwabne	6,11	76,4

	Przy pracy na dniówkę	
	Płace	
	dzienne	godzinne
	zł	gr
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	7,30	91,2
jedwab sztuczny	6,69	83,6
artykuły półjedwabne	6,38,5	79,8
8) Krosna szerokości od 73 — 78 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	7,22	90,2
jedwab sztuczny	6,62	82,7
artykuły półjedwabne	6,32	79,0
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	7,59	94,9
jedwab sztuczny	6,96	87,0
artykuły półjedwabne	6,64	83,0
9) Krosna szerokości od 79 — 84 c. ang. gładkie:		
jedwab naturalny	7,49	93,7
jedwab sztuczny	6,87	85,8
artykuły półjedwabne	6,55,5	81,9
przy czynnym aparacie rewolwerowym:		
jedwab naturalny	7,88	98,5
jedwab sztuczny	7,23	90,3
artvkuły półjedwabne	6,90	86,2

Uwagi: Za tkanie na dwóch krosnach angielskich szerokości ponad 55 c. ang. stawka wskazana w cenniku podnosi się o 5%.

Artykuły półjedwabne są to tkaniny przy osnowach dwuwałkowych, z których jedna jest jedwabna, druga zaś niejedwabna.

§ 4.

Stawki płacy dziennej robotników, zatrudnionych w oddziałach pomocniczych, ustala się jak następuje:

	Przy pracy na dniówkę	
	Płace	
	dzienne	godzinne
	zł	gr
Snowacz	7,26	90,7
Przewlekacz i przykręcacz	7,92	99,0
Trajberka, szpularka, skręcarka	5,26,5	65,8
Motaczka	4,70	58,7
Cerowaczka	5,67	70,9
Pęczkarka	5,19	64,9
Chłopiec lub dziewczyna przy przewlekaczu do lat 18-tu	3,51	43,9
Chłopiec lub dziewczyna przy przewlekaczu ponad lat 18	3,80	47,5

§ 5.

Robotnicy zatrudnieni nie bezpośrednio przy produkcji, jak robotnicy podwórzowi, dozorcy, odźwierni, woźni, woźnice, dźwigowi itp. oraz robotnicy oddziału ruchu i warsztatów mechanicznych otrzymują wynagrodzenie w wysokości przewidzianej w ogólnej taryfie płac dla przemysłu włókienniczego.

§ 6.

Robotnicy pracujący na akord powinni zarabiać średnio o 20% więcej, niż robotnicy tej samej kategorii pracujący na dniówkę.

§ 7.

O ile poszczególni robotnicy przy pracy akordowej nie wyrobią z własnej winy lub z braku umiejętności przeciętnej płacy akordowej, obliczonej na zasadzie § 6, nie mogą rościć pretensji do fabryki.

W razie gdy robotnik otrzyma do przerobu zły materiał, po uprzednim skonstatowaniu wadliwości materiału przez administrację, powinna był dokonana dopłata, uzupełniająca zarobek danego robotnika do wysokości jego przeciętnego zarobku.

§ 8.

Za postoje z braku osnów lub przędzy albo zepsucia się warsztatu pracy wypłaca się robotnikowi odszkodowanie według normy dniówkowej za czas czekania ponad 1 godzinę z rzędu lub 2 godziny łącznie w tygodniu.

§ 9.

Pozostałe warunki pracy regulowane będą według zasad zawartych w taryfie płac dla przemysłu włókienniczego, w brzmieniu nadanym jej orzeczeniem Komisji Rozjemczej z dnia 2/3 sierpnia 1937 r.

§ 10.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 15 listopada 1937 r. i zawarty jest na czas nieoznaczony, z tym, że wypowiedzenie układu nastąpić może przed pierwszym każdego miesiąca, a kończy się po pierwszym następnego miesiąca w najbliższy poniedziałek.

w z. okręgowy inspektor pracy III okręgu:
(—) *inż. T. Kakowski*

Pracodawcy:

Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego:
(—) *Zygmunt Albrecht*

Stowarzyszenie Fabrykantów Przemysłu Włókienniczego:
(—) *Bronisław Bibergal*

Pracownicy:

Związek Zawodowy Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego w Polsce:
(—) *A. Walczak*
(—) *S. Lenartowski*

Związek Zawodowy Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego „Praca":
(—) *S. Małolepszy*

5.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 30 września 1937 r., ustalające warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze m. Płocka na rok służbowy 1937/38.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza powołana zarządzeniem inspektora pracy II okręgu w Warszawie z dnia 30 lipca 1937 r. Nr 13D/3-7, na zasadzie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324), w składzie:

Przewodniczący: *Feliks Rybicki,* inspektor pracy 11 obwodu, jako przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej,

Członkowie: *Feliks Dulęba,* sędzia Sądu Grodzkiego w Płocku, jako przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości i
Szlaszewski Tadeusz, referent Warszawskiego Urzędu Wojewódzkiego, jako przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

na posiedzeniu w dniu 30 września 1937 r. w Płocku, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli właścicieli nieruchomości i dozorców domowych

orzekła:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z mocy ustawy z jednej strony wszystkich właścicieli nieruchomości miejskich w mieście Płocku i przedmieściu Radziwie, z drugiej strony dozorców domowych zatrudnionych przez tychże właścicieli nieruchomości i obowiązuje od dnia 1 października 1937 r. do dnia 30 czerwca 1938 r. z tym, że o ile nie będzie wypowiedziane przez żadną ze stron na 3 (trzy) miesiące przed terminem wygaśnięcia, obowiązywać będzie na następny okres roczny, tj. do dnia 30 czerwca 1939 r.

§ 2.

Orzeczenie niniejsze stanowi podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych. Indywidualne umowy o pracę, zawierające warunki dla dozorców domowych mniej korzystne, niż warunki orzeczenia, są nieważne. Umowy indywidualne, zawarte na warunkach korzystniejszych, pozostają w mocy.

§ 3.

Żądanie zmiany warunków niniejszego orzeczenia dozwolone jest tylko za pośrednictwem inspektora pracy. Popieranie zaś tych żądań wstrzymywaniem świadczeń ze strony pracodawcy lub też przerwaniem pracy ze strony dozorcy domowego jest niedopuszczalne i powoduje rozwiązanie stosunku służbowego.

§ 4.

Zatargi powstałe na tle niniejszego orzeczenia obie strony obowiązane są kierować do inspektora pracy do rozstrzygnięcia Komisji Rozjemczej zgodnie z ustawą z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 706) i ustawą z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53).

§ 5.

Dozorcy domowi obowiązani są wykonywać czynności nakazane przez właściciela domu, władze sanitarne lub policję, a związane z utrzymaniem czystości i porządku w obrębie nieruchomości, jak również z polecenia właściciela nieruchomości zawiadamiać lokatorów o przypadających należnościach; według list również z polecenia właściciela nieruchomości należności te inkasować (zbierać).

Kary administracyjne za niespełnianie obowiązków służbowych obciążają dozorcę domowego, o ile wynikły z jego niedbalstwa. O ile kary te wynikną na skutek niedostarczenia odpowiednich narzędzi dozorcy domowemu zgodnie z § 6 niniejszego orzeczenia, nie obciążają dozorcy domowego.

U w a g a: Przez utrzymanie porządku i czystości należy rozumieć utrzymanie ich nie tylko zewnątrz budynku, lecz i wewnątrz w tych ubikacjach, które mają charakter wspólny dla zamieszkujących, jako to: klatki schodowe, korytarze, ustępy itp.

§ 6.

Dozorca domowy otrzymuje od właściciela domu potrzebne mu do wykonywania pracy narzędzia: miotły, polewaczki, kubełki, drąg żelazny, szpadel, szczotki do mycia i zamiatania, wapno do dezynfekcji oraz fartuch jeden na rok. Na powyższe narzędzia otrzymuje dozorca zamkniętą ubikację lub skrzynię odpowiednią do ich pomieszczenia. Tam, gdzie dozorcy posiadają obecnie komórkę (stajenkę) lub piwnicę służbowo, zatrzymują ją nadal.

Uwaga: Ponieważ w większości wypadków wynagrodzenie w gotówce przewidziane w § 12 niniejszego orzeczenia ze względu na swą wysokość nie może stanowić dostatecznego utrzymania dla dozorcy domowego, przeto przysługuje im prawo, poza spełnianiem obowiązków dozorcy domowego, innego zarobkowania poza nieruchomością, w której spełniają obowiązki dozorcy.

§ 7.

Dozorcy domowi nie są obowiązani do robót wychodzących poza zakres ich obowiązków służbowych, a mianowicie: do posyłek prywatnych i innych usług na rzecz właściciela domu. Roboty te mogą być wykonywane, lecz za zgodą dozorcy domowego i za osobną za nie zapłatą.

§ 8.

Właścicieli nieruchomości obowiązuje grzeczne traktowanie dozorców domowych i ścisłe przestrzeganie warunków niniejszego orzeczenia. Dozorców domowych obowiązuje grzeczność wobec właścicieli nieruchomości i lokatorów, ścisłe przestrzeganie orzeczenia, pilne i sumienne spełnianie obowiązków służbowych i stosowanie się do zarządzeń właściciela domu lub zarządcy domowego, działającego z ramienia właściciela nieruchomości, o ile takowe odnoszą się do wykonywania obowiązków służbowych.

§ 9.

Dozorcy domowi otrzymują za swą pracę od właściciela nieruchomości bezpłatne mieszkanie, składające się przynajmniej z jednej izby w stanie całkowicie używalnym, wodę, światło elektryczne o 16-o świecowej lampce, a tam, gdzie nie-

ma w danej nieruchomości instalacji elektrycznej, właściciel domu wydaje naftę po dwa litry miesięcznie w ciągu całego roku, nadto wydaje właściciel nieruchomości wapno do bielenia mieszkania dozorcy domowego w ilości 20 kg rocznie.

Przy konieczności przeprowadzenia remontu mieszkania dozorcy domowego winien on zwrócić się do właściciela domu o dokonanie remontu, a w razie odmowy, zwraca się do inspektora pracy, który ze swej strony po ustaleniu konieczności remontu przez Komisję Zarządu Miejskiego występuje z wnioskiem do Zarządu Miejskiego w Płocku o przeprowadzenie remontu na koszt właściciela domu.

Uwaga: Dozorcy domowi nie są uprawnieni do przyjmowania do swego mieszkania sublokatorów bez uzyskania na to zgody właściciela domu.

§ 10.

Właściciel domu obowiązany jest wydać dozorcy domowemu książeczkę obrachunkową wzoru ustalonego przez inspektora pracy, w której to książeczce wpisuje się warunki umowy, wypłacaną pensję oraz wydane dozorcy domowemu narzędzia pracy.

Po każdorazowo dokonanej wypłacie książeczkę domową oddaje się dozorcy domowemu.

§ 11.

Wynagrodzenie w gotówce dozorca domowy winien otrzymywać z dołu, nie później jednak jak 7 dnia następnego miesiąca.

§ 12.

Wynagrodzenie w gotówce ustala się w stosunku do dochodu brutto otrzymywanego przez właściciela nieruchomości, według niżej podanej tabeli:

Przy dochodzie do 50 zł miesięcznie—żadnej płacy gotówkow.

„	„	od	50	„ do	100	zł	miesięcznie	5	zł	50 gr
„	„	od	101	„ do	200	„	„	11	„	
„	„	od	201	„ do	300	„	„	16	„	50 gr
„	„	od	301	„ do	400	„	„	22	„	
„	„	od	401	„ do	500	„	„	27	„	50 „
„	„	od	501	„ do	600	„	„	33	„	

Przy dochodzie	od	601	zł do	700 zł	miesięcznie	38 zł 50 gr
„ „	od	701	„ do	800 „	„	40 „
„ „	od	801	„ do	900 „	„	45 „
„ „	od	901	„ do	1000 „	„	50 „
„ „	od	1001	„ do	1200 „	„	55 „
„ „	od	1201	„ do	1400 „	„	60 „
„ „	od	1401	„ do	1500 „	„	65 „
„ „	od	1500	„ wzwyż			70 „

Przy posesjach o dwóch frontach wynagrodzenie przesuwa się o jeden stopień wzwyż, a przy trzech frontach o dwa stopnie wzwyż.

§ 13.

Za utrzymanie w porządku chodników i ulic przylegających do ogrodów i placów niezabudowanych dozorcy domowi otrzymują wynagrodzenie zależne od długości frontu w metrach:

do 50 metrów	ogrodu	— 10 zł mies.
od 50 do 100 metrów	„	— 15 „ „
od 100 do 200 metrów	„	— 20 „ „
wyżej 200 metrów	„	— 25 „ „
do 50 metrów	placu	— 5 zł mies.
od 50 do 100 metrów	„	— 7 „ 50 gr „
od 100 do 200 metrów	„	— 10 „ „
wyżej 200 metrów	„	— 12 „ 50 „ „

§ 14.

W posesjach, gdzie jest nawóz, stanowi on własność dozorcy domowego.

§ 15.

O ile dozorca domowy nie jest ubezpieczony na wypadek choroby w ubezpieczalni społecznej z powodu zatrudnienia głównego, właściciel domu ubezpiecza go i opłaca składkę w stosunku przewidzianym ustawą.

§ 16.

Orzeczenie niniejsze służy za podstawę do zawierania indywidualnych umów rocznych. Wymówienie pracy dozorcy

domowemu może nastąpić za uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniem, najpóźniej w dniu 31 marca 1938 r.

Płock, dnia 30 września 1937 r.

Przewodniczący

Przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej:
(—) *F. Rybicki*
inspektor pracy 11 obwodu

Członkowie:

Przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości:
(—) *F. Dulęba*
sędzia grodzki

Przedstawiciel Min. Spraw Wewnętrznych:
(—) *F. Szlaszewski*
ref. Warsz. Urzędu Wojewódzkiego

6

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 2 października 1937 r., ustalające warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze m. Włocławka na okres od dnia 1 października 1937 r. do dnia 1 października 1938 r.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana na zasadzie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) oraz decyzją okręgowego inspektora pracy II okręgu w Warszawie z dnia 18 sierpnia 1937 r. Nr. 13D/1 — 7, w składzie:

Przewodniczący — *inż. Kazimierz Ossowski,* obwodowy inspektor pracy, jako przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej,

Członkowie — *Józef Samulczyk*, sędzia Sądu Grodzkiego, jako przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości i
— *Tadeusz Szlaszewski*, referent Wojewódzkiego Urzędu Warszawskiego, jako przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

na posiedzeniu w dniu 2 października 1937 r. we Włocławku w sprawie ustalenia warunków pracy i płacy dozorców domowych we Włocławku, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli właścicieli nieruchomości i dozorców domowych,

orzekła:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli nieruchomości m. Włocławka, z drugiej strony — zatrudnionych przez nich dozorców domowych, przy czym za dozorcę domu uważa się osobę pełnoletnią, która zobowiązuje się wykonywać stale czynności, związane z pilnowaniem i porządkiem w obrębie nieruchomości i która to osoba została przyjęta do pracy na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości lub jego zastępcą względnie przez faktyczne pełnienie obowiązków dozorcy przez dni 7.

§ 2.

Indywidualne umowy pracy, zawierające dla dozorcy domowego warunki mniej korzystne, niż przewiduje orzeczenie niniejsze, są z mocy prawa nieważne i zamiast tych umów mają moc odpowiednie postanowienia niniejszego orzeczenia.

§ 3.

Dozorcą domowym może być tylko mieszkaniec m. Włocławka, który został zameldowany w biurze meldunkowym Zarządu Miejskiego we Włocławku najmniej przed rokiem — z wyłączeniem funkcjonariuszów urzędów państwowych i komunalnych — i nie posiada żadnego majątku nieruchomego. Dozorca przed przyjęciem do pracy winien przedstawić właścicielowi nieruchomości zaświadczenie Zarządu Miejskiego z Włocławka, stwierdzające powyższe okoliczności.

§ 4.

Właściciel nieruchomości względnie jego zastępca winien w przeciągu 14 dni po objęciu pracy przez dozorcę wydać dozorcy bezpłatnie książeczkę obrachunkową wg wzoru, zatwierdzonego przez okręgowego inspektora pracy. Do książeczki obrachunkowej właściciel nieruchomości lub jego uprawniony zastępca obowiązany jest wpisać: 1) datę przystąpienia do pracy, 2) warunki pracy i płacy, 3) każdorazowe kwoty przypadające z tytułu wynagrodzeń i świadczeń oraz 4) wymówienie pracy. Książeczka obrachunkowa stanowi dowód rozrachunku między właścicielelm nieruchomości a dozorcą domu. W razie zagubienia książeczki obrachunkowej przez dozorcę w czasie trwania umowy najmu dozorca otrzymuje od właściciela domu nową książeczkę za potrąceniem nominalnej jej wartości, którą to ustala obwodowy inspektor pracy. W razie niewydania dozorcy domowemu książeczki obrachunkowej właściciel nieruchomości nie może na wypadek sporu przeprowadzić dowodu ze świadków bez zgody dozorcy domowego na okoliczności, które w myśl niniejszego paragrafu winny były być do książeczki obrachunkowej wpisane.

§ 5.

Dozorca domowy oraz jego rodzina nie są obowiązani do żadnych osobistych posług i robót na rzecz właściciela domu lub jego zastępcy; wykonywanie takich czynności za wzajemną zgodą winno być wynagradzane dodatkowo.

§ 6.

W razie śmierci dozorcy domowego rodzinie jego przysługuje prawo zajmowania nadal mieszkania bezpłatnie w ciągu 3-ch miesięcy, licząc termin od pierwszego następnego miesiąca od daty zgonu, oraz pobiera ona całą pensję przysługującą zmarłemu i obowiązana jest do pełnienia czynności dozorcy domu. W razie gdy rodzina dozorcy odmawia pełnienia funkcji dozorcy, winna mieszkanie opróżnić.

§ 7.

Po upływie roku pracy w tej samej nieruchomości lub u tego samego pracodawcy dozorca domowy otrzymuje 8-dniowy urlop, a po 3-ch latach — 15-dniowy urlop płatny.

§ 8.

Nie może być powodem do rozwiązania stosunku służbowego:

1) choroba dozorcy domowego, trwająca do 3-ch miesięcy, o ile członkowie rodziny pełnią zastępcze obowiązki dozorcy,

2) należenie dozorcy do związku zawodowego,

3) upomnienie się dozorcy o należność za pracę lub świadczenia wynikające z niniejszego orzeczenia,

4) wniesienie przez dozorcę domowego pozwu do Komisji Rozjemczej lub inspektora pracy o należność za pracę.

§ 9.

Dozorca domu otrzymuje bezpłatnie od właściciela nieruchomości:

1) służbowe mieszkanie do wyłącznego swego użytku i swojej rodziny w stanie używalności i odpowiadające wymaganiom sanitarnym; w nowopowstających domach mieszkanie dozorcy winno posiadać nie mniej niż 20 m^2 powierzchni w pobliżu bramy; mieszkanie, nie odpowiadające warunkom sanitarnym, może skutkować rozwiązanie umowy z winy pracodawcy;

2) oświetlenie elektryczne, a w domach nie posiadających tegoż — 3 kg nafty miesięcznie w miesiącach wiosennych i letnich (kwiecień — wrzesień) oraz 4 kg nafty w pozostałych miesiącach;

3) wszelkie narzędzia pracy, niezbędne do wykonywania obowiązków dozorcy.

§ 10.

Płace dozorców domowych w m. Włocławku określa się odpowiednio do ilości izb, do których zaliczają się izby mieszkalne, kuchnie, pomieszczenia handlowe i przemysłowe, stragany bazarowe itp., a w szczególności wszelkie izby, za które wymierza się podatek od lokali, i wysokość wynagrodzenia ustala się w sposób następujący:

w nieruchomościach	do		5 izb	— 10	zł	miesięcznie
„	od	6 do	10 „	— 14	„	„
„	„	11 „	15 „	— 18	„	„
„	„	16 „	20 „	— 22	„	„
„	„	21 „	25 „	— 26	„	„
„	„	26 „	30 „	— 30	„	„
„	„	31 „	35 „	— 34	„	„
„	„	36 „	40 „	— 38	„	„
„	„	41 „	45 „	— 42	„	„
„	„	46 „	50 „	— 46	„	„
„	„	51 „	55 „	— 50	„	„
„	„	56 „	60 „	— 54	„	„
„	„	61 „	65 „	— 58	„	„
„	„	66 „	70 „	— 62	„	„
„	„	71 „	75 „	— 66	„	„
„	„	76 „	80 „	— 70	„	„
„	„	81 „	90 „	— 75	„	„
„	„	91	i więcej	— 80	„	„
„	przy dwóch frontach			— 90	zł	miesięcznie.

Przy posesjach o 2-ch frontach wynagrodzenie przesuwa się o 1 stopień wzwyż, a przy 3-ch frontach — o 2 stopnie wzwyż.

W nieruchomościach, mieszczących banki, hotele, pensjonaty, teatry, kinematografy, sklepy, garaże przemysłowe, stajnie, bazary, zajazdy itp. — wyżej wymienione wynagrodzenia dozorców podnosi się o 20%.

W nieruchomościach, nie podlegających ustawie o ochronie lokatorów, wyżej ustalone wynagrodzenia dozorców podnosi się o 30%.

Płace powyższe nie obejmują dodatkowego wynagrodzenia za pompowanie wody tzw. „kręcenie", które również jak i wszelkie czynności, nie wchodzące w zakres właściwych czynności dozorcy domu, powinny być wynagradzane oddzielnie wg odrębnej umowy.

W wypadku kiedy właściciel nieruchomości wymaga stałego przebywania dozorcy w posesji (pozbawienie dodatkowego zarobkowania), najniższe wynagrodzenie dozorcy winno wynosić 75 złotych miesięcznie.

§ 11.

Rozwiązanie stosunku służbowego pomiędzy właścicielem nieruchomości a dozorcą domowym może nastąpić za 3-miesięcznym wypowiedzeniem, uskutecznionym w dniu 1 stycznia z terminem zwolnienia 1 kwietnia i w dniu 1 lipca z terminem zwolnienia 1 października.

Niewypowiedzenie umowy o pracę przez żadną ze stron w powyższym terminie uważa się jako przedłużenie umowy o pracę na następne półrocze.

Rozwiązanie stosunku służbowego w ciągu roku z winy dozorcy domowego może nastąpić w wypadkach analogicznych do tych, które przewidują art. 17, 18 i 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324).

§ 12.

Okres próby pracy dozorcy domu nie może przekraczać 1 miesiąca czasu i umowa na okres próbny winna być zawarta na piśmie.

Przy rozwiązaniu stosunku służbowego właściciel nieruchomości obowiązany jest wydać dozorcy świadectwo potwierdzające rodzaj oraz czas pracy u danego pracodawcy. Niewydanie świadectwa pracy zawiesza rozwiązanie stosunku służbowego do czasu wydania wyżej wymienionego świadectwa.

§ 13.

Postanowienie niniejsze obowiązuje strony na okres czasu od dnia 1 października 1937 r. do dnia 1 października 1938 r. z tym, że o ile żadna ze stron nie zgłosi pisemnie sprzeciwu przeciw dalszemu stosowaniu zasad niniejszego orzeczenia na jeden miesiąc przed upływem powyższego terminu, obowiązuje ono do dnia 1 października następnego roku z tym samym warunkiem przedłużenia na rok następny.

§ 14.

W razie wygaśnięcia niniejszego orzeczenia i do czasu zawarcia umowy polubownej lub wydania nowego orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej winny obowiązywać warunki pracy i płacy wg niniejszego orzeczenia.

Przewodniczący:
Przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej:
(—) *K. Ossowski*

Członkowie:
Przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości:
(—) *J. Samulczyk*

Przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:
(—) *T. Szlaszewski*

7.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 17 listopada 1937 r., ustalające warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze m. Otwocka na okres od dnia 17 listopada 1937 r. do dnia 15 listopada 1938 r.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza powołana decyzją okręgowego inspektora pracy II okręgu z dnia 17 sierpnia 1937 r. Nr 13D/4-7, na zasadzie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 324) w brzmieniu art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), dla zlikwidowania zatargu zbiorowego pomiędzy właścicielami a dozorcami domów w m. Otwocku, w składzie:

Przewodniczący — *Lucyna Woliniewska,* p. o. inspektora pracy 7 obwodu,

Członkowie — *Włodzimierz Jungwic,* sędzia Sądu Grodzkiego w Otwocku, wyznaczony przez Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie i
— *Tadeusz Szlaszewski,* referent Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego, wyznaczony przez Wojewodę Warszawskiego,

na posiedzeniu w dniu 17 listopada 1937 r.w lokalu Zarządu Miejskiego w Otwocku, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Otwocka oraz przedstawicieli Związku Robotników Dozorców Domowych. Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce.

orzekła:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli nieruchomości m. Otwocka, z drugiej zaś strony wszystkich dozorców domowych m. Otwocka.

§ 2.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 17 listopada 1937 r. do dnia 15 listopda 1938 r.

O ile na 3 miesiące przed upływem terminu, do którego orzeczenie niniejsze obowiązuje, żadna ze stron nie wniesie sprzeciwu co do stosowania zasad niniejszego orzeczenia, obowiązuje ono na dalszy okres roczny z tym samym warunkiem ewentualnego przedłużenia na następne lata.

§ 3.

Orzeczenie niniejsze stanowi podstawę do zawierania indywidualnvch umów o pracę. Indywidualne umowy o pracę, zawierające dla dozorcy domu warunki mniej korzystne, niż to przewiduje niniejsze orzeczenie, są z mocy prawa nieważne i zamiast tych umów mają moc odpowiednie postanowienia niniejszego orzeczenia.

§ 4.

Zatargi i spory, wynikające na tle niestosowania się do warunków, ustalonych niniejszym orzeczeniem, rozstrzyga Komisja Rozjemcza, powołana na mocy ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) i ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53).

§ 5.

Za dozorcę domowego w rozumieniu niniejszego orzeczenia uważa się osobę dorosłą od ukończenia lat 18-tu bez różnicy płci, przyjętą w tym charakterze przez właściciela nieruchomości, jego pełnomocnika lub zarządcę (administratora) domu celem wykonywania obowiązków, przewidzianych w § 6 niniejszego orzeczenia. Dozorcę domu mogą zastępować przy wykonywaniu obowiązków służbowych zdolni do tej pracy członkowie jego rodziny, przy czym w domach I i II kategorii jedynie w wypadkach choroby dozorcy lub w wypadkach nadzwyczajnych.

§ 6.

Do obowiązków dozorcy domowego należy utrzymanie w należytym porządku i czystości ulicy przed domem, podwórza, śmietników, ustępów, codzienne zamiatanie klatki schodowej, a także raz na tydzień mycie schodów, względnie froterowanie; w zakresie porządku i czystości dozorca obowiązany jest prze-

strzegać przepisów sanitarnych porządkowych, obowiązujących na terenie m. Otwocka w odniesieniu do nieruchomości; poza tym dozorca domu obowiązany jest czuwać nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców.

Uwaga I — Za prace dodatkowe, nie należące do obowiązków dozorcy, należy się osobne wynagrodzenie od osoby, na rzecz której praca ta została wykonana.

Uwaga II — Od obowiązku czuwania nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców wolni są dozorcy przychodni, niekorzystający z mieszkania służbowego.

§ 7.

Dozorca domu stały (nie przychodni) otrzymuje bezpłatnie: a) mieszkanie służbowe do użytku swego i najbliższej swej rodziny, przy czym mieszkanie to winno być w stanie używalności i odpowiadające wymaganiom sanitarnym; b) światło: 3 kg nafty miesięcznie w miesiącach letnich (kwiecień — wrzesień włącznie) i 4 kg nafty miesięcznie w miesiącach pozostałych, w mieszkaniach posiadających elektryczność — zamiast nafty prawo używania prądu na sumę do 3 zł miesięcznie; c) 15 kg wapna rocznie do wybielenia mieszkania; d) wszelkie narzędzia pracy i wszelkie środki dezynfekcyjne, niezbędne przy wykonywaniu pracy dozorcy.

Dozorcy przychodni otrzymują bezpłatnie wszelkie narzędzia pracy i wszelkie środki dezynfekcyjne, niezbędne przy wykonywaniu funkcji dozorcy domu.

§ 8.

Z chwilą śmierci dozorcy domu pozostali po nim członkowie rodziny mają prawo pełnić nadal obowiązki dozorcy domu w ciągu 6 miesięcy i tylko w tym wypadku rodzina zmarłego dozorcy, zamieszkująca lokal służbowy przed jego śmiercią, ma prawo zajmować ten lokal przez 6-ciomiesięczny okres.

§ 9.

Domy i wille w Otwocku dzielą się na następujące kategorie:

a) do I kategorii należą pensjonaty I i II kat., w których dozorcy obowiązani są do pracy w ciągu całego dnia;

b) do II kategorii należą domy i wille, w których dozorcy są obowiązani do pracy w ciągu całego dnia, oraz domy i wille, posiadające od 41 izb wzwyż;

c) do III kategorii należą domy i wille posiadające od 31 do 40 izb;

d) do IV kategorii należą domy i wille posiadające od 16 do 30 izb;

e) do V kategorii należą domy i wille posiadające od 6 do 15 izb;

f) do VI kategorii należą domy i wille posiadające do 5 izb włącznie.

Kuchnie liczą się za izby.

§ 10.

Pensja dla dozorców domowych ustala się jak następuje:

a) dla domów i willi I kat. — 90 zł (dziewięćdziesiąt);
b) dla domów i willi II kat. — 70 zł (siedemdziesiąt);
c) dla domów i willi III kat. — 45 zł (czterdzieści pięć);
d) dla domów i willi IV kat. — 30 zł (trzydzieści);
e) dla domów i willi V kat. — 20 zł (dwadzieścia);
f) dla domów i willi VI kat. — 10 zł (dziesięć).

Ponadto za pracę przy ręcznym pompowaniu wody właściciel nieruchomości odpowiada za osobne wynagrodzenie dozorcy w wysokości nie mniejszej niż:

a) w domach i willach I i II kat. po 40 zł (czterdzieści) miesięcznie;

b) w domach i willach III kat. po 30 zł (trzydzieści) miesięcznie;

c) w domach i willach IV kat. po 20 zł (dwadzieścia) miesięcznie;

d) w domach i willach V i VI kat. po 10 zł (dziesięć) miesięcznie.

W domach i willach, w których znajdują się sklepy, kina, restauracje, banki, kawiarnie, cukiernie, zajazdy oraz zakłady przemysłowe, do wynagrodzeń dozorcy winno być doliczone 10% miesięcznego uposażenia (pensji). .

§ 11.

Właściciel nieruchomości względnie jego zastępca winien w przeciągu 14 dni po objęciu pracy przez dozorcę wydać dozorcy bezpłatnie książeczkę obrachunkową wg wzoru, zatwierdzonego przez okręgowego inspektora pracy. Do książeczki obrachunkowej właściciel nieruchomości lub jego uprawniony zastępca obowiązany jest wpisać: 1) datę przystąpienia do pracy dozorcy, 2) warunki pracy i płacy dozorcy, 3) każdorazowe kwoty przypadające i wypłacane z tytułu wynagrodzenia i świadczeń oraz 4) wymówienie pracy. Książeczka obrachunkowa stanowi dowód rozrachunku pomiędzy właścicielem nieruchomości a dozorcą domu. W razie zagubienia książeczki obrachunkowej przez dozorcę w czasie trwania umowy najmu dozorca otrzymuje od właściciela domu nową książeczkę po potrąceniu nominalnej jej wartości, którą to ustala obwodowy inspektor pracy. W razie niewydania dozorcy domowemu książeczki obrachunkowej, właściciel nieruchomości nie może na wypadek sporu przeprowadzić dowodu ze świadków bez zgody dozorcy domowego na okoliczności, które w myśl niniejszego paragrafu winny być do książeczki obrachunkowej wpisane.

§ 12.

Rozwiązanie stosunku służbowego pomiędzy właścicielem nieruchomości a dozorcą domowym w drodze normalnej następuje po uprzednim 3-miesięcznym wypowiedzeniu, które nastąpić winno najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego, poprzedzającego okres wypowiedzenia.

§ 13.

Jednocześnie z wypowiedzeniem umowy właściciel nieruchomości obowiązany jest wydać dozorcy świadectwo pracy, zawierające dane, dotyczące okresu i rodzaju zatrudnienia oraz warunków wynagrodzenia.

§ 14.

Do chwili uregulowania bezspornych należności dozorcy domowego tenże dozorca nie może być usunięty z zajmowanego mieszkania służbowego.

§ 15.

Po upływie roku pracy w tej samej nieruchomości lub u tego samego pracodawcy dozorca domowy uprawniony jest do 8-dniowego urlopu płatnego, a po 3-ch latach do 15-dniowego urlopu płatnego.

Otwock, dnia 17 listopada 1937 r.

Przewodniczący
Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:
(—) *L. Woliniewska*
p. o. inspektora pracy 7 obwodu

Członkowie
Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:
(—) *Włodzimierz Jungwic*
sędzia Sądu Grodzkiego w Otwocku

(—) *T. Szlaszewski*
referent Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ.

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 95663. 7.I.1938. 800.

Prenumerata roczna 20 zł. Cena niniejszego numeru 50 gr.